

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра практики англійської мови

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор науково-педагогічної і
навчально-роботи та рекрутації
проф. Гаврилюк С. В.

Протокол №5 від «21» лютого 2018 р.

№ 5121022018

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
Основи перекладу та методика його
викладання

підготовки бакалавра (на базі диплома молодшого спеціаліста)

спеціальність 014 Середня освіта

освітня програма Англійська мова

*(Програма навчальної дисципліни складається
для денної і заочної форм навчання одна)*

Програма навчальної дисципліни «ОСНОВИ ПЕРЕКЛАДУ ТА МЕТОДИКА ЙОГО ВИКЛАДАННЯ» для студентів підготовки бакалавра (на базі диплома молодшого спеціаліста) галузі знань 01 Освіта, спеціальності 014 Середня освіта, освітньої програми Англійська мова.

Розробник: Навроцька І. М., асистент, кандидат філологічних наук

Рецензент: Павлюк А. Б., кандидат філологічних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри практики англійської мови протокол № 9 від 14.12.2017 р.

Завідувач кафедри:

кандидат філологічних наук, професор

Е. К. Коляда

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету іноземної філології протокол № 5 від 14.12. 2017 р.

Голова науково-методичної комісії факультету

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри практики англійської мови

А. Б. Павлюк

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Характеристика навчальної дисципліни подається згідно з навчальним планом спеціальності і представляється у вигляді таблиці 1.

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта 014 Середня освіта «англійська мова» бакалавр (на базі диплома молодшого спеціаліста)	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання__2-й__
		Семестр__4-ий__
		Лекції __10 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) _18_ год. Лабораторні __-__ год. Індивідуальні __-__ год.
		Самостійна робота 56 год.
		Консультації__6 год
		Форма контролю: екзамен

Таблиця 1.1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта 014 Середня освіта «англійська мова» бакалавр (на базі диплома молодшого спеціаліста)	Нормативна
Кількість годин/кредитів __90 / __3__		Рік навчання__2-й__
		Семестр__4-ий__
		Лекції __8 год.
ІНДЗ: <u>немає</u>		Практичні (семінарські) _6_ год. Лабораторні __-__ год. Індивідуальні __-__ год.
		Самостійна робота 65 год.
		Консультації__11 год
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Теоретичний курс “Основи перекладу та методика його викладання” призначений для студентів 2-го курсу й покликаний потребою формування фахової компетенції студентів у галузі перекладознавства, що передбачає як теоретичну підготовку студентів, так і тренування та закріплення навичок і

вмінь усного та письмового англо-українського та українсько-англійського перекладу.

Завдання курсу поділяємо на:

- **методичні:** виклад основних лінгвістичних складових теорії перекладу, методики викладання перекладу як спеціальності, акцент на розвиток здатності майбутніх фахівців застосовувати засвоєні теоретичні знання для розв'язання практичних проблем у різних галузях та жанрах перекладу; формування компетенції щодо головних принципів, методів і прийомів викладання перекладу, а також чинників, що можуть впливати на їх вибір у конкретних навчальних ситуаціях;
- **пізнавальні:** ознайомлення студентів із сучасними світовими тенденціями розвитку теорії та практики викладання перекладу як спеціальності; формування уявлення про специфіку професійної діяльності перекладача в сучасному суспільстві;
- **практичні:** формування та закріплення фахових вмінь, необхідних для ефективного керування процесом формування фахової компетентності майбутніх перекладачів у вищих закладах освіти України; навчання навичок, необхідних для пошуку й опрацювання інформаційних джерел, включаючи електронні, для подальшого безперервного професійного розвитку.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- знати основну термінологію, класифікації типів перекладу, передумови та етапи перекладацької діяльності, складові фахової компетенції перекладача, нормативно-правові норми;
- розрізняти лексичні та граматичні особливості перекладу з англійської мови на українську та з української на англійську; вміти застосовувати перекладацькі трансформації різних типів;
- творчо мислити при відборі вправ і практичних завдань для спеціальних навчальних ситуацій, що вимагають професійної компетенції перекладача;
- володіти основними практичними навичками обробки тексту при перекладі з англійської мови на українську та з української на англійську; вміти коментувати текст з перекладацької точки зору;
- вміти вибирати мовні засоби перекладу з урахуванням лексичних та граматичних особливостей текстів на мові оригіналу і перекладу; творчо використовувати набуті знання під час виконання усного або письмового перекладу з урахуванням конкретних умов об'єктивної дійсності;

- готувати й демонструвати фрагменти занять з використанням вправ на мнемотехніку, контрастну топоніміку, переклад реалій (як у вигляді перелічувального ряду, так і в складі закінчених речень і т. п.), відтворення фразеологізмів, термінів, синхронний переклад;
- визначати жанрові особливості текстів перекладу; перекладати (користуючись словниками) газетно-інформаційні, суспільно-політичні, економічні, науково-технічні, науково-популярні і художні тексти;
- застосовувати ігрові методи навчання усного послідовного перекладу;
- використовувати перекладацьку нотацію або скорочений запис;
- вміти використовувати при перекладі двомовні та тлумачні словники різних типів.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів. Структура навчальної дисципліни представлена у вигляді таблиці 2.

Таблиця 2.1 денна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семіна ри.	Екзамен	Конс.
Змістовий модуль 1. Basic Notions of the Course “Translation/Interpretation and Methods of Teaching Translation/Interpretation”					
Тема 1. Basic notions, classifications and schools of translation/interpretation		2	4		
Тема 2. Linguistic Peculiarities of Interpretation and Translation		2	4		1
Разом за модулем 1		4	8		
Змістовий модуль 2. Methods of Teaching Interpretation and Translation					
Тема 3. Methodology of Teaching Interpretation and Translation		2	4		2
Тема 4. Exercises for Interpreting Skills Development		2	4		3
Тема 5. Teaching Written Translation		2	2		
Разом за модулем 2		6	10		5
Всього годин:	40	10	18	6	6

Таблиця 2.1 заочна форма

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Семінари.	Екзамен	Конс.
Змістовий модуль 1. Basic Notions of the Course “Translation/Interpretation and Methods of Teaching Translation/Interpretation”					
Тема 1. Basic notions, classifications and schools of translation/interpretation		2	4		1
Тема 2. Linguistic Peculiarities of Interpretation and Translation			4		1
Разом за модулем 1		4	8		
Змістовий модуль 2. Methods of Teaching Interpretation and Translation					
Тема 3. Methodology of Teaching Interpretation and Translation		2	4		3
Тема 4. Exercises for Interpreting Skills Development		2	4		3
Тема 5. Teaching Written Translation		2	2		1
Разом за модулем 2		6	10		1
Всього годин:	30	8	6	6	10

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Розвиток вмінь аудіювання: перегляд телевізійних новин, слухання обов'язкових радіозаписів (подкастів) та їх запис з використанням перекладацького скоропису.
2. Складання словника фонових знань перекладача (вокабуляру текстів для перекладу).
3. Підготовка перекладацьких портфоліо (презентацій, що містять методичні розробки, вправи для підготовки до послідовного та синхронного перекладу, виконання практики самостійного перекладу фрагментів усного мовлення). Підготовка перекладів у письмовій формі.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок студентів з курсу «Основи перекладу та методика його викладання», подані у таблиці 3, залежать від рівня підготовки студентів:

Таблиця 3

A (відмінно) 90 – 100 б.	Студент має глибокі, міцні знання про відомі напрямки та концепції в перекладознавстві, різновиди перекладу, методи, форми, засоби перекладу з англійської мови на українську та з української на англійську. Має уявлення
-------------------------------------	--

	<p>про специфіку професійної діяльності перекладача в сучасному суспільстві. Володіє практичними прийомами, що складають основу сучасних технологій перекладу; має основні практичні навички обробки тексту при перекладі з англійської мови на українську та з української на англійську в усній та письмовій формах, уміє використовувати творчий підхід при підборі способів перекладу, а також при виконанні практичних завдань у спеціальних навчальних ситуаціях, що вимагають професійної компетенції перекладача. Може виконувати як письмовий, так і усний переклад текстів; використовуючи активний словник, вільно дискутувати з нагальних проблем у сучасному світі, проводити послідовний і синхронний переклад виступів, доповідей чи розмов на різні теми, виконувати стислий та вибірковий переклад інформаційних повідомлень, перекладати газетні статті та анотувати їх. Представляє переклад на високому рівні, без граматичних, стилістичних, орфографічних та інших помилок.</p>
<p>В (дуже добре) 82 – 89 б.</p>	<p>Студент має міцні ґрунтовні теоретичні знання, але допускає неточності та незначні помилки при виконанні усного та письмового перекладу, має певні проблеми з творчим підходом при підборі способів перекладу.</p>
<p>С (добре) 75 – 81 б.</p>	<p>Студент повністю знає програмний теоретичний матеріал, володіє активним словником, але не може вільно використовувати його на практиці через проблеми із розумінням тих чи інших лексичних одиниць. Допускає певні помилки при виконанні письмової та усної (особливо синхронного) форм перекладу. Має проблеми з підбором способів перекладу. Допускає певні граматичні, стилістичні, орфографічні помилки.</p>
<p>Д (задовільно) 64 – 74 б.</p>	<p>Студент володіє основною теоретичною інформацією з курсу, частково володіє практичними прийомами, які складають основу сучасних технологій перекладу; має проблеми при обробці тексту, недостатньо вміє використовувати творчий підхід при підборі способів перекладу. Має певні проблеми з послідовним і синхронним перекладом, знання активного словника неповні. При перекладі допускає значні граматичні,</p>

	стилістичні й орфографічні помилки.
Е (достатньо) 60 – 63 б.	Студент володіє неповними знаннями з основних тем курсу, уявлення про правила та особливості практичного використання теоретичного матеріалу є несистемним та неповністю сформованим. Недостатньо володіє практичними прийомами, які складають основу сучасних технологій перекладу; має суттєві проблеми при обробці тексту, не вміє використовувати творчий підхід при підборі способів перекладу. Має суттєві недоліки у послідовному перекладі, знання активного словника фрагментарне. При перекладі допускає суттєві граматичні, стилістичні, орфографічні помилки.
Ех (незадовільно з можливістю повторного складання) 35 – 59 б.	Студент не володіє знаннями про відомі напрямки та концепції в перекладознавстві, методи, форми, засоби: перекладу з англійської мови на рідну та з рідної на англійську. Не має чіткого уявлення про специфіку професійної діяльності перекладача в сучасному суспільстві. Не володіє практичними прийомами, які складають основу сучасних технологій перекладу; не має основних практичних навичок обробки тексту при перекладі, не використовує творчий підхід при підборі способів перекладу. Не може виконувати ані письмовий, ані усний переклад текстів та доповідей економічного спрямування; не використовує активний словник, не може проводити ані послідовний чи синхронний переклад виступів, доповідей чи розмов на економічну тематику, ані стислий та вибірково переклад економічних новин. Не вміє перекладати та анотувати економічні статті. Представляє переклад на низькому рівні, із граматичними, стилістичними, орфографічними помилками.

МКР проводиться у вигляді захисту перекладацьких портфоліо (усього 3 МКР) у вигляді медіа-презентацій, що містять методичні розробки з навчання усного та письмового перекладу.

Дисципліна складається з трьох змістових модулів та її вивчення не передбачає виконання ІНДЗ (табл. 4). Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за:

1. Поточне оцінювання з відповідних тем (максимум 40 балів);
2. Модульний контроль (максимум 60 балів).

7. Розподіл балів за видами контролю

Таблиця 4.1 для денної форми навчання

Поточний контроль (макс = 40 балів)									Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1									Модуль 2			
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	МКР 3	
T 1	T 2		T 3		T 4		T 5		20	20	20	100
8	8		8		8		8					
C1	C2	C3	C4	C5	C6	C7	C8	C9				
4	4	6	6	4	4	4	4	4				

Таблиця 4.2 для заочної форми навчання

Поточний контроль (макс = 40 балів)									Модульний контроль (макс = 60 балів)			Загальна кількість балів
Модуль 1									Модуль 2			
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					МКР 1	МКР 2	МКР 3	
T 1	T 2		T 3		T 4		T 5		20	20	20	100
8	8		8		8		8					
C1			C2			C3						
10			15			15						

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексеева И.С. Профессиональный тренинг переводчика / И.С. Алексеева. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. – 288 с.
2. Бархударов Л.С. Язык и перевод. – М.: Международные отношения, 1975. – 238 с.
3. Бортничук Е.Н. Английские существительные типа "breakdown" и способы их перевода // Теорія і практика перекладу. – К., 1981. – Вип. 5. – С. 89–94.
4. Задорнова В.Я. Восприятие и интерпретация художественного текста. – М.: Высш. шк., 1984. – 152 с.
5. Казакова Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова. – СПб: Лениздат; Изд-во «Союз», 2003. – 320 с.
6. Карабан В.І. Переклад з української мови на англійську мову. Навчальний посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти /В.І. Карабан, Дж. Мейс. – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 608 с.

7. Комиссаров В.Н. Теория перевода. – М.: Высш.шк., 2000. – 253 с.
8. Комиссаров В.Н. Лингвистика перевода. – М., 2002. – 207 с.
9. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу. – Київ: Вища школа, Вид-во при Київському університеті, 2001. – 166 с.
10. Латышев Л.К. Курс перевода. Эквивалентность перевода и способы её достижения. – М.: Межд. отн., 1981. – 198 с.
11. Латышев Л.К. Перевод: теория, практика и методика преподавания / Л.К. Латышев, А.Л. Семенов. – М.: Академия, 2003. – 192 с.
12. Лингвокультурологическая и межкультурная интерпретация коммуникативного текста // Язык и культура. – XII Международная научная конференция им. проф. С. Бураго. – Киев: Институт филологии Киевского национального университета; Институт языкознания НАН Украины; Институт психологии АПН Украины. – 2003. – С. 206–213.
13. Лосев А.Ф. Терминологическая многозначность в существующих теориях знака и символа // Языковая практика и теория языка. – М.: Изд-во МГУ, 1978. – С. 3–26.
14. Любченко Т.Н. Научная фантастика в переводе: приобретения и потери. // Теорія і практика перекладу. – К., 1991. – Вип. 17. – С. 89–97.
15. Мизецкая В.Я. Некоторые особенности перевода англоязычного драматургического текста на русский язык // Контрастивное исследование оригинала и перевода художественного текста. – Одесса, 1986. – С. 135–142.
16. Мірам Г.Е. Основи перекладу / Г.Е. Мірам, В.В. Дейнеко. – К: Ніка-Центр, 2002. – 237 с.
17. Мірам Г. Професійний переклад / Г.Е. Мірам, А. Гон. – К: Ніка-Центр, 2003. – 135 с.
18. Миньяр-Белоручева А.П. Английский язык. Учебник устного перевода / А.П. Миньяр-Белоручева, К.В. Миньяр-Белоручев. – М: Изд-во «Екзамен», 2004. – 350 с.
19. Нестеренко Н.М. A Course in Interpreting and Translation. Посібник для студентів та викладачів вищих навчальних закладів / Н.М. Нестеренко, К.В. Лисенко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 240 с.
20. Нешумаев И.В. Синтаксические трансформации при переводе английского текста на русский язык // Лингвистические и методические проблемы русского языка как неродного: Текст: структура и анализ. – М., 1991. – С. 117–129.
21. Новикова М.А. Микола Лукаш: миф и антимиф // Теорія і практика перекладу. – К.: Вища школа, 1991. – Вип. 17. – С. 98–107.

22. Основи перекладу: граматичні та лексичні аспекти: навч. посібник / [за ред. В.К. Шпака]. – К.: Знання, 2007. – 310 с.
23. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / О.В. Ребрій. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 148 с.
24. Рецкер Я.И. Теория перевода и переводческая практика. – М.: Международные отношения, 2001. – 216 с.
25. Чередниченко О.І. Про мову і переклад. – К.: Либідь, 2007. – 248 с.
26. Швейцер А.Д. К проблеме лингвистического изучения процесса перевода. // Вопросы языкознания. – 1970. – № 4. – С. 40–49.
27. Черноватий Л.М. Методика викладання перекладу як спеціальності / Л.М. Черноватий. – Вінниця: Нова книга, 2013. – 368 с.
28. Черноватий Л.М. Переклад англomовної економічної літератури / Л.М. Черноватий. – Вінниця: Нова книга, 2005. – 491 с.
29. Nida E.A. The Theory and Practice of Translation / E.A. Nida, Chr.R. Tauber. – Leiden : A.J. Brill, 1969. – 220 pp.
30. Niedzielski H. Linguistic and technical preparation in the training of technical translators and interpreters / H. Niedzielski, L. Chernovaty // American Translators Association Scholarly Monograph Series. – Vol. 6. – Amsterdam; Philadelphia : Benjamins, 1993. – P. 123–149.
31. Pym A. Training Translators – ten recurrent naiveties / A. Pym // Translating Today. 2005. – No. 2. – P. 3–6.
32. Snell-Hornby M. Translation Studies : An Integrated Approach / M. Snell-Hornby. – Amsterdam; Philadelphia : John Benjamin Publishing Company, 1992. – 166 pp.